

УДК 615.451/457:615.014.47

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНЯ ВИТРАТ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я У ЕКОНОМІЧНО-РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Панфілова Г.Л. *, Матушак М.Р. **

**Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна*

***Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна*

Вступ. В організації ефективної роботи системи охорони здоров'я та фармацевтичного забезпечення населення важливого значення набувають питання об'єктивного та науково обґрунтованого прогнозу відповідних витрат. Як свідчать дані спеціальної літератури, протягом останніх 50-ти років у більшості країн «Organisation for Economic Cooperation and Development» (OECD) показники витрат на охорону здоров'я перевищувало темпи (%) економічного зростання держав [1,2]. Зазначене випередження зростання витрат сприяло у кінцевому порядку покращанню результатів у сфері організації надання населенню медичної та фармацевтичної допомоги. Враховуючи прагнення України до розбудови вітчизняної системи охорони здоров'я у напрямку впровадження соціально орієнтованих моделей обслуговування населення представляється актуальним проведення дослідження такого макроекономічного показника, як рівень витрат на охорону здоров'я у країнах OECD.

Мета дослідження. Метою наших досліджень став аналіз результатів прогнозування рівня витрат на охорону здоров'я у країнах OECD.

Методи дослідження. У дослідженнях використовувалися історичний, логічний, порівняльний, графічний, математико-статистичний та інші методи наукового аналізу та пошуку.

Основні результати. У більшості країн OECD прийшли до консолідованої думки про недостатність використання у фінансуванні процесу надання населенню медичної та фармацевтичної допомоги коштів державного бюджету або інших суспільних фондів. Прогнози щодо збільшення витрат на охорону здоров'я повинні дати країнам розуміння того факту, що як швидко та на скільки може зрости цей показник порівняно із параметрами, які характеризують загальне економічне зростанням, особливо на фоні змін у демографічних показниках розвитку суспільства. У довгостроковій перспективі видатки на охорону здоров'я будуть у значній мірі перевершувати показники зростання ВВП у всіх країнах OECD. Зазначене твердження справедливе навіть за умов мінливого характеру зростання основних макроекономічних показників після фінансової кризи, яка спостерігалась у світі у 2007-2008 рр. Так, за даними 2005-2015 рр. показник щорічного приросту (%) витрат на охорону здоров'я, в середньому, серед країн OECD дорівнював значенню 3,00-3,4%, порівняно з показниками зростання ВВП на рівні 2,3-2,5%. У відповідності до розробленого базового сценарію у 2015–2030 рр. темпи (%) збільшення витрат на охорону здоров'я, що розраховані на душу населення прогнозуються, в середньому, на рівні 2,7% щорічно у країнах OECD. Зазначений сценарій може бути реалізований за умов, коли підвищення ВВП у країнах буде дорівнювати, у середньому, на рівні 2,1%

на рік. Фахівцями прогнозоване, що значення середнього приросту (%) може становити до 2,2% за умов більш інтенсивного зростання ВВП та контролі відповідних витрат та сягнути 3,1% у разі послаблення розвитку зазначених тенденцій [1,2]. Представлені сценарії розвитку подій відображають вплив різноманітних факторів, насамперед, це темпи (%) соціально-економічного зростання, зміна продуктивності праці в суспільстві, вплив старіння населення, зміни у споживанні ЛП, втрата патентного захисту багатьох брендів високовартісних ЛП тощо. При цьому у всіх країнах ОЕСД видатки на охорону здоров'я випереджатимуть зростання ВВП у наступні 15-20 років. Доведено, що витрати на охорону здоров'я на душу населення у 2015–2030 рр. збільшуватимуться на більше ніж 4,0% кожен рік у Словаччині, Туреччині та Кореї [1,2]. В таких країнах, як Бельгія, Німеччина, Італія, Литва, Японія та Португалія зазначений показник буде збільшуватися менше ніж 2,0% на рік. У 20-ти із 36-ти країнах ОЕСД фахівці прогнозують зростання зазначеного показника в межі $\pm 1,0\%$, порівняно з даними 2000–2015 рр. [1]. В таких країнах, як Ісландія, Угорщина, Мексика, Ізраїль, Португалія та Туреччина прогнозується збільшення витрат на душу населення більше ніж на 1,0%, порівняно з аналогічним показником, який спостерігався у 2000-2015 рр.. Як відомо у зазначений період відмічалось уповільнення зростання витрат на охорону здоров'я після світової економічної кризи (2008-2009 рр.). В Литві, Кореї, Чилі, Латвії та Естонії прогнозуються, що темпи (%) зростання будуть на 2,0% нижчі за аналогічний показник 2000–2015 рр.. У вищезазначених країнах упродовж 2000-2015рр. відмічали найвищі темпи (%) приросту витрат на охорону здоров'я на душу населення.. В країнах ОЕСД у разі розвитку базового сценарію розвитку подій витрати на охорону здоров'я, як частка ВВП у 2030 р. очікується до збільшення до 10,2% порівняно з показником 8,8% у 2015 р.

Висновки. В цілому треба зазначити, що рівень витрат на охорону здоров'я в будь-якій країні є інтегральним показником, який поєднує показники індивідуальних витрат кожної людини та видатків на охорону здоров'я населення в цілому з боку держави та суспільних інституцій. Він постійно змінюється у часі та залежить від дії широко спектру факторів, від соціально-економічних до демографічних. Крім цього він залежить від типу фінансування та організаційних механізмів діяльності всієї системи охорони здоров'я й фармацевтичного забезпечення населення.

Список літератури

1. Лук'янчук Є. *Що обходиться системі охорони здоров'я дорожче: амбулаторна, стаціонарна чи первинна медична допомога* / Є. Лук'янчук. // Щотижневник «Аптека» – 2019 – №48 (1284) – Р. 35-46. — [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/525839> (дата звернення: 15.01.2020).
2. Лук'янчук Є. *Рахуємо чужі гроші: де послуги у сфері охорони здоров'я найдешевші, а де – найдорожчі?* / Є. Лук'янчук. // Щотижневник «Аптека» – 2019 – №47 (1218) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/524775> (дата звернення: 12.12.2019).